

Карпович Т.
студентка юридичного факультету
Західноукраїнського
національного університету

Науковий керівник:
доц. Ронська О.Г.

СУЧАСНИЙ МІЖНАРОДНИЙ ТЕРОРИЗМ ТА ЙОГО ПОДАЛЬШІ ПРОГНОЗИ

На сучасному етапі людство зіткнулося з небезпекою міжнародного тероризму. Термін “міжнародний тероризм” використовується з 70-х рр. ХХ ст. Міжнародний тероризм — специфічна форма тероризму, що зародилася в кінці 1960-х років та отримала досить вагомий розвиток до кінця ХХ — початку ХХІ століття. Основними цілями міжнародного тероризму сьогодні є дезорганізація державного управління, завдання економічної та політичної шкоди, порушення підвалин суспільного апарату, які мають, на думку терористів, мотивувати владу до зміни політики.

Питання співробітництва держав у боротьбі з окремим проявами міжнародного тероризму регламентують такі міжнародні договори:

Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден 1970;

Конвенція про боротьбу з незаконними актами, що спрямовані проти безпеки цивільної авіації 1971;

Конвенція про боротьбу із захопленням заручників 1979; Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок 1980; Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства 1988;

Декларація ООН про заходи щодо ліквідації міжнародного тероризму 1994;

Конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом 1997; Конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999; Конвенція про боротьбу з актами ядерного тероризму 2005 та ін.

Важливе значення у боротьбі з міжнародним тероризмом мають також регіональні правові акти:

Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом 1976;

Європейська конвенція про запобігання тероризму 1977;

Дублінська угода 1979 про застосування Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом;

Шанхайська Конвенція про боротьбу з тероризмом, сепаратизмом та екстремізмом 2001;

Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму 2005 тощо.

Україна активно співпрацює з іншими державами в боротьбі з міжнародним тероризмом. Окремі з названих міжнародно-правових актів імplementовано у кримінальне законодавство України.

Вивчення різних міжнародних угод дозволяє нам дійти висновку, що міжнародний тероризм є однією з найсерйозніших проблем в наших реаліях. Важливо розуміти, що міжнародний тероризм як негативне явище не повинен асоціюватися з релігією, нацією та цілої цивілізацією. У наш час набирає популярності новий вид тероризму, який має назву "високотехнологічний". Він включає в себе такі складові:

- кібертероризм (електронний, комп'ютерний);
- космічний тероризм.

Аналізувавши сучасний міжнародний тероризм, основними цілями злочинців є намагання отримати доступ до засобів радіоелектронної боротьби, ядерної зброї та інших видів зброї масового знищення. Для того щоб подолати цей вид тероризму, потрібно буде все те, що і в боротьбі з тероризмом усередині окремих країн, але і вони не досягнуть результатів, якщо проводитимуться тільки на національному рівні.

Вчені виділяють також причини настільки високого ризику міжнародного тероризму:

- низький рівень матеріального забезпечення населення;
- небажання людей працювати, що породжує досить високий рівень безробіття;
- неорганізованість структур, відповідальних за отримання своєчасної інформації про підготовку терористичних актах та їх запобігання;
- корупціогенний фактор;

Основними ознаками міжнародного тероризму є глобалізація, професіоналізація та опора на екстремістську ідеологію. Також відзначається використання терористів-самогубців, загроза використання не конвенційної (ядерної, хімічної та бактеріологічної) зброї та раціонального підходу. Один із сучасних дослідників тероризму Браян Дженкінс вважає міжнародний тероризм новим типом конфлікту. Для досягнення своїх цілей терористичні організації широко використовують Інтернет, радіо й телебачення. Міжнародний тероризм є особливо небезпечним через те, що загрожує міжнародному правопорядку та міждержавним відносинам.

Терористичний акт можна кваліфікувати як злочин міжнародного характеру у випадках, коли:

- терорист і особи, що потерпають від терористичного акту, є громадянами однієї держави або ж різних держав, але злочин здійснений за межами цих держав;
- терористичний акт спрямований проти осіб, що користуються міжнародним захистом;
- підготування до терористичного акту проводиться на території однієї

держави, а здійснюється на території іншої;

■ здійснивши терористичний акт в одній державі, терорист переховується в іншій, і постає питання про його видачу.

Особливості боротьби з міжнародним тероризмом на прикладі ЄС та ШОС.

Тероризм у всіх своїх проявах є однією з найбільш серйозних загроз миру, безпеки і стабільності, а також здійсненню прав людини та соціально-економічному розвитку всіх країн світу. І вирішення цього питання неможливе без об'єднання зусиль.

Заходи проти тероризму. Однією з перших укладена 29 квітня 1958 року багатостороння Женевська конвенція про відкрите море, яка містила низку статей про боротьбу з тероризмом у відкритому морі — піратством. Гаазька конвенція від 16 грудня 1970 року про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден і Монреальська конвенція від 23 вересня 1971 року про боротьбу з незаконними діями, спрямованими проти цивільної авіації, регламентують співробітництво держав у боротьбі проти терористичних актів, що загрожують одному з найвразливіших засобів пересування.

14 грудня 1973 року була прийнята Конвенція про запобігання і покарання злочинів проти осіб, що користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів. 26 січня 1977 року в Страсбурзі після детального обговорення питання в органах Ради Європи, була підписана конвенція про боротьбу з тероризмом. У наш час працюють такі організації з боротьбою проти міжнародного тероризму: Організація з безпеки і співробітництва в Європі, Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол, Євразійська група з протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму та інші. Активне співпрацювання між державами почалось у 2001 р., коли сталась трагічна подія у США. Кофі Аннан, який займав пост Генерального секретаря ООН, заявив після терористичних атак, що «терористи, які здійснили напад на Сполучені Штати 11 вересня, мітили в одну країну, а поранили весь світ. Фактично це був напад на все людство, і все людство кровно зацікавлене в нанесенні поразки тим, хто стоїть за цими силами. Ніхто не повинен сумніватися в існуючій у всьому світі рішучості вести боротьбу з цим злом настільки довго, як це може знадобитися». Можна виділити такі пріоритетні області діяльності міжнародних організацій стосовно боротьби з тероризмом: 1) попередження і припинення фінансування тероризму; 2) протидія використанню мережі Інтернет в терористичних цілях; 3) сприяння співпраці з питань боротьби з тероризмом, зокрема, між державними органами і приватним сектором (ділові кола, промисловість тощо), а також громадськістю та ЗМІ; 4) нерозповсюдження зброї масового знищення; 5) захист прав людини стосовно заходів по боротьбі з тероризмом.

Висновок: Таким чином ми зрозуміли наскільки проблема є актуальною та серйозною. Тероризм – явище досить складне,

динамічне та багатопланове. З огляду на все сказане вище, навряд чи нам вдасться подолати його у XXI столітті, не кажучи вже про соціальні причини, що його породжують. Але це не означає, що боротьба зі злочинними проявами не має змісту. Не допустити, щоб теракти стали буденним явищем, а вимоги терористів - основним визначником зовнішньої політики – реально. Тому найближчим часом зусилля відповідних структур будуть сконцентровані саме під таким гаслом.

Список використаних джерел

1. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 р. №638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text> (дата звернення 21.03. 2023 р.)
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права ООН від 16.12.1966 (ратифіковано Україною 19.10.1973). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
3. Гбур З. В. Теоретико-методологічні засади поняття «міжнародного тероризму». Дата публікації: 25.02.2021 р. № 2 2021. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1962>
4. Яворська Г. М. Концептуальні засади боротьби з міжнародним тероризмом: специфіка «європейського бачення». Стратегічна панорама. 2004. № 3. С. 39-52.

Мельничук А.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету*

Науковий керівник:

*д.ю.н., професор кафедри міжнародного права
та міграційної політики ЗУНУ
Дракохруст Т. В.*

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА СВІТУ

Здається, що на початку 21 ст. термін «торгівля людьми» взагалі мав би зникнути з усіх новин, розмов людей та засідань міжнародного співтовариства, але на противагу релігійним, моральним та етичним нормам, торгівля людьми і рабство еволюціонуються та набувають усе більш нових форм та видів.

Бути «проданим» та опинитися у рабстві - найганебніше та найстрашніше, що може бути у житті кожної людини.

Щорічно жертвами торгівлі стають мільйони людей. Найбільше їх поневолюють та змушують працювати, жебракувати, займатися